

CONTROLUL DE LEGALITATE AL ACTELOR AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE – UN IMPERATIV OBLIGATORIU AL DEMOCRAȚIEI

Valentin GUZNAC,
ministru al administrației publice locale al Republicii Moldova,
președinte al Consiliului de Administrație al Academiei de Administrare
Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova,
doctorand

SUMMARY

In the present article, the author examines some constitutional theoretical and practical aspects of the legality of the control of the acts of local public administration authorities. Concrete local examples of legislation derogation committed by the local authorities are cited. The Minister comes to the conclusion that the need for an efficient activity on behalf of the central public authorities, the authorities and institutions authorized in the professional development of the locally elected officials and of the public servants is imperative.

Controlul asupra activității autorităților administrației publice decurge din prevederile art.96 alin.(1) din Constituție care stipulează că Guvernul exercită conducerea generală a administrației publice, iar actul de guvernare presupune dreptul la control. Prin urmare, dreptul de a efectua controlul administrativ, potrivit prevederilor art.63 alin.(1) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, este delegat Ministerului Administrației Publice Locale, nemijlocit sau prin intermediul Direcțiilor teritoriale control administrativ ale acestuia.

On conformitate cu prevederile art.61 alin.(2) și (3) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică

locală, controlul administrativ al activității autorităților administrației publice locale vizează respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a legii nominalizate și a altor acte normative atot de către autoritățile administrației publice locale de nivelurile ontoi și al doilea, cot și de către funcționarii acestora. Controlul administrativ include controlul legalității și controlul oportunității activității autorităților administrației publice locale. Prin urmare, controlul administrativ nu este un control sau operațiune de investigare, ci o necesitate, un imperativ obligatoriu al democrației.

Astfel, Ministerul Administrației Publice Locale, prin intermediul Direcțiilor teritoriale control administrativ, efectuează controlul legalității actelor administrative: deciziilor consiliilor locale și raionale, dispozițiilor emise de primarii satelor (comunelor), orașelor și președinții de raioane, dispozițiile pretorilor de sector din mun. Chișinău, actele administrative ale autorităților administrației publice locale din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.

Pe parcursul anului 2008, direcțiile teritoriale control administrativ ale Ministerului au supus controlului administrativ de legalitate 148874 acte administrative ale autorităților administrației publice locale de nivelul unu și doi și ale autorităților administrației publice locale din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.

Astfel, în urma controlului de legalitate, se constată că o bună parte din actele autorităților administrației publice locale sunt adoptate (emise) în conformitate cu Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legea nr.317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale și Instrucțiunile cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice locale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.115 din 28.02.1996. În același timp, au fost constatate încălcări frecvente ale modalității stabilite de elaborare și adoptare a actelor normative la nivel local.

Pe parcursul anului 2008, în adresa autorităților administrației publice locale au fost înaintate 2742 de sesizări privind abrogarea sau modificarea actelor emise de către autoritățile administrației publice locale. În rezultat, au fost modificate 533

și abrogate 1492 acte administrative, ceea ce constituie 74% din numărul actelor, modificarea sau abrogarea cărora au fost solicitate.

Cele mai frecvente derogări de la legislație, admise de autoritățile locale emitente, sunt din domeniul cadrelor – 579, funciar – 607, construcțiilor – 114, patrimoniului public – 413, bugetului și finanțelor – 450, administrației publice locale – 379, altele – 234.

Vom prezenta în continuare câteva exemple de derogări de la legislație în vigoare: **transmiterea în arendă a terenurilor proprietate publică sau vânzarea acestora** (de regulă, fără organizarea licitației publice. De exemplu, prin decizia Consiliului sătesc Huluboaia, raionul Cahul nr.2/7 din 11.02.2008, a fost înstrăinat un sector de teren, fără a fi respectată procedura înstrăinării terenurilor prin licitație);

- **vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente obiectivelor privatizate cu încălcarea Legii nr.1308-XIII din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului** (Consiliul sătesc Chioselia Mare, raionul Cahul, prin decizia nr.5/6 din 12.09.2008, a scos la licitație cu strigare terenul aferent depozitului de cereale (obiectiv privatizat);

- **darea în locațiune a încăperilor** (prin decizia nr.01/05 din 17.10.2008 Consiliul orașenesc Honești a dat în locațiune o parte a grădiniței de copii, fără a respecta procedura organizării licitației);

- **acordarea neontemeiată a unor facilități** (scutiri de impozite), scutiri de la plata impozitelor (prin decizia nr.1/2 din 31.01.2008 Consiliul orașenesc Cupcini, raionul Edineț a redus neontemeiat cota de impozitare);

- **nerespectarea modalității stabilite privind formarea și onregistrarea bunurilor imobile on sistemul de tranzacții** (Consiliul local Tochile-Răducani, raionul Leova prin decizia nr.6.11 din 12.12.2008 nu a respectat modalitatea de onregistrare a bunului);

- **emiterea actelor administrative on exercitarea competențelor autorității publice locale contrar competențelor materiale** (prin dispoziția primarului satului Valea Perjei, raionul Taraclia nr.14-K din 29.05.2008 și nr.18-k din 04.07.2008 a fost restabilit on funcția de viceprimar dl Pancev S.P., atribuție ce nu ține de competența acestuia).

Exemplele citate denotă stricta necesitate de perfecționare și ombunătățire permanentă, dar și de respectare ontocmai a legislației republicii, lucru ce ar contracara ontr-o mare măsură oncălcările de genul respectiv la nivel local. Concomitent, se impune necesitatea unei activități mai eficiente a autorităților publice centrale, autorităților și instituțiilor abilitate on instruirea și perfecționarea profesională a aleșilor locali și funcționarilor publici.

Pornind de la cele expuse și on conformitate cu Decizia Colegiului Ministerului nr.11 din 26.12.2008, vom impulsiona activitatea noastră on plan național și regional pentru obținerea unor rezultate și coeficienți calitativi mai onalți on domeniul respectiv.

BIBLIOGRAFIE

1. Constituția Republicii Moldova, Chișinău, 1994.
2. Legea Republicii Moldova nr.317-XV din 18.07.2003.
3. Legea Republicii Moldova nr.436-XVI din 28.12.2006.
4. Decizia Colegiului Ministerului Administrației Publice Locale nr.11 din 26.12.2008.

Prezentat: 2 februarie 2009.

Recenzent: Alexandru ROMAN, rector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, doctor habilitat on științe istorice, profesor universitar, membru al Colegiului Ministerului Administrației Publice Locale

E-mail: www.mapl.gov.md